

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
доц. А.В. Стасишин

(підпис)

23 січня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ, ГРОШІ І КРЕДИТ»

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік, аналіз та фінансові розслідування»

галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітня програма «Публічне адміністрування та управління бізнесом»

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
освітня програма «Інформаційні технології в бізнесі»

освітній ступінь: бакалавр

Програма навчальної дисципліни «Фінанси, гроші і кредит»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітня програма: «Облік, аналіз та фінансові розслідування»
галузь знань 28 «Управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма: «Публічне адміністрування та управління бізнесом»
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», освітня програма: «Інформаційні технології в бізнесі», освітнього ступеня «бакалавр» – 15 с.

Розробник:

Татарин Н.Б. – доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н., доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від 09 січня 2020 р. № 6

Завідувача кафедри
фінансового менеджменту

проф. Ситник Н.С.

«09» січня 2020 року

Затверджено Вченою радою факультету

Протокол № 7 від "23" січня 2020 року

ЗМІНИ
до програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження навчальної програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Фінанси, гроші і кредит» є сукупність фінансових відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро- і мікрорівнях.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Фінанси, гроші і кредит» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок про закономірності, що склалися в теперішній час у сфері фінансів держави, фінансів підприємницької діяльності, фінансів населення, грошових - кредитних відносин, розкриття шляхів використання цих відносин в практиці господарювання, засвоєння сукупності заходів грошово-кредитної політики держави, що використовуються для регулювання та стабілізації грошово-кредитної системи країни.

Основні завдання

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, гроші і кредит» є:

- вивчення теоретичних основ і форм функціонування фінансів, оволодіння основними прийомами та методами, що використовуються для ефективного управління фінансовими ресурсами суспільства;
- висвітлення теоретичних основ функціонування в ринковій економіці таких економічних категорій як гроші, кредит, грошовий, фінансовий та валютний ринок, а також визначення на цій основі методологічних засад формування, розвитку та діяльності банків, банківської, грошової, валютної та кредитної систем країни.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Політичної економіка	Бюджетна система
Мікроекономіка	Податкова система
Макроекономіка	Фінансовий ринок
Теорія та історія фінансової системи	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва
Економіка і фінанси суб'єктів підприємництва	Публічні фінанси

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність досліджувати тенденції розвитку фінансової системи за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність фінансової політики.	Знати та розуміти законодавчі, нормативні та інструктивні документи з питань планування та регулювання фінансової системи
Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	Знати і розуміти теоретичні основи побудови фінансової системи України та окремих зарубіжних країн
Здатність здійснювати аналіз фінансової системи: доходів бюджету, напрямів фінансування видатків	Виконувати необхідні розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи
Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи
Уміння застосовувати економіко-математичні методи та моделі для визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави	Вміти оцінювати фінансову політику, що проводиться в Україні
Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері бюджетно-податкового регулювання	Вміти складати кошториси бюджетних установ. Вміння визначати розміри соціальних допомог
Навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для отримання та обробки даних у фінансовій сфері	Знаходити резерви додаткових надходжень і економії витрат відповідного бюджету
Уміння складати та аналізувати фінансово-бюджетну звітність	Демонструвати вміння використовувати набуті знання та навички при фінансуванні державного бюджету України, обслуговуванні боргових зобов'язань державного бюджету України, плануванні та контролі бюджету, управлінні державним боргом;
Спроможність виконувати контрольні функції у фінансовій сфері	Володіти методами оцінки стану, проблем та перспектив розвитку бюджетної системи України

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Сутність та функції фінансів
Тема 2.	Фінансовий механізм та фінансова політика
Тема 3.	Фінансова система
Тема 4.	Сутність та функції грошей
Тема 5.	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує
Тема 6.	Грошові системи
Тема 7.	Інфляція та грошові реформи
Тема 8.	Сутність та функції кредиту
Тема 9.	Теоретичні засади діяльності комерційних банків
Тема 10.	Центральний банк та грошово-кредитна політика
Тема 11.	Податкова та бюджетна система
Тема 12.	Державний бюджет, доходи та видатки державного бюджету
Тема 13.	Державний кредит та державний борг
Тема 14.	Фінансовий ринок
Тема 15.	Страховання та страховий ринок
Тема 16.	Міжнародні фінанси

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність та функції фінансів

Об'єкт, предмет і завдання вивчення навчальної дисципліни “Фінанси, гроші і кредит”. Структура навчальної дисципліни, зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки. Предмет і метод фінансової науки. Фінансова наука в Україні. Сучасна світова наукова фінансова думка.

Організація навчання. Особливості використання у навчальному процесі підручників, навчальних посібників, законодавчого та інструктивного матеріалу.

Сутність фінансів: концепції, ознаки, функції. Генезис фінансів: причини виникнення фінансів, етапи розвитку. Зміст фінансових відносин: суб'єкти та об'єкти, моделі фінансових відносин в суспільстві. Фінансові ресурси як носій фінансових відносин

Тема 2. Фінансовий механізм та фінансова політика

Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Сутність та завдання фінансової політики. Суб'єкти фінансової політики.

Складові фінансової політики: монетарна і фіскальна політика, фінансова політика у сферах фондового та страхового ринку, у сфері міжбюджетних фінансів, боргова політика. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Напрями реалізації фінансової політики: регламентування фінансових відносин у суспільстві та здійснення поточної фінансової діяльності. Типи фінансової політики: жорстка, помірна регламентація і політика мінімальних обмежень, політика стабілізації, економічного зростання і стимулювання ділової активності.

Дискреційна і недискреційна фінансова політика. Етапи процесу формування і реалізації фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Тема 3. Фінансова система

Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин: державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси. Фінансовий ринок як забезпечуюча ланка фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.

Тема 4. Сутність та функції грошей

Походження грошей. Концепції походження грошей. Поява грошей як результат еволюційного розвитку товарного обміну. Роль держави у творенні грошей.

Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент і особливий товар. Гроші як абсолютно ліквідний актив. Функціональний підхід до визначення сутності грошей. Гроші як гроші та гроші як капітал.

Форми грошей та їх еволюція. Повноцінні гроші: сутність, еволюція. Демонетизація золота. Сутність та кредитна природа неповноцінних грошей. Розвиток неповноцінних грошових форм.

Вартість грошей. Вартість грошей як грошей. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу.

Функції грошей. Поняття функції грошей. Проблема функцій грошей в економічній теорії. Суть, сфера використання та особливості реалізації функцій міри вартості, засобу

обігу, засобу платежу, засобу нагромадження, світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни вартості грошей. Якісні властивості грошей.

Тема 5. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує

Грошовий оборот. Сутність та економічна основа грошового обороту. Модель грошового обороту. Грошові потоки та їх балансування.

Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів. Сектор грошового обігу, сектор фіскально-бюджетного обороту, сектор кредитного обороту. Сектори готівкового та безготівкового обороту.

Маса грошей в обороті. Грошова маса: поняття, класифікація. Вплив зміни грошової маси на економічні процеси. Грошові агрегати: поняття, характеристика. Грошова база.

Швидкість обігу грошей: поняття; методи розрахунку; фактори, що її визначають.

Закон грошового обігу: сутність, вимоги та наслідки їх порушення.

Механізм зміни маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційними банками.

Тема 6. Грошові системи

Грошова система. Сутність, призначення та структура грошової системи. Елементи національної грошової системи.

Види грошових систем та їх еволюція. Системи металевого та паперово-кредитного обігу. Ринкові та неринкові грошові системи. Відкриті та закриті грошові системи. Регульовані та саморегульовані грошові системи.

Необхідність створення грошової системи. Створення та розвиток грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.

Платіжні системи. Платіжні інструменти. Організаційна структура платіжної системи. Якісні характеристики платіжної системи.

Монетарна політика – ключовий механізм грошової системи. Методи державного регулювання грошового обороту та грошового ринку.

Тема 7. Інфляція та грошові реформи

Інфляція. Сутність та форми прояву інфляції. Види інфляції за формою прояву; за темпами знецінення грошей; за чинниками, що спричиняють інфляційний процес. Вимірювання інфляції. Закономірності інфляційного процесу. Причини інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Методи державного регулювання інфляції. Кейнсіанський підхід до регулювання інфляції. Дефляційна політика. Політика доходів. Заходи антиінфляційної політики ринкового спрямування.

Особливості інфляційного процесу в Україні.

Грошова реформа як складовий елемент антиінфляційних заходів. Сутність грошової реформи. Види грошових реформ за глибиною реформаційних заходів, за характером обміну старих грошей на нові, за порядком введення в обіг нових грошей.

Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Тема 8. Сутність та функції кредиту

Сутність кредиту. Теоретичні концепції кредиту. Натуралістична теорія кредиту. Капіталотворча теорія кредиту.

Об'єкт та суб'єкти кредитних відносин. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Функції кредиту. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи кредитування.

Тема 9. Теоретичні засади діяльності комерційних банків

Комерційні банки: поняття, призначення, класифікація. Походження та розвиток комерційних банків. Основи організації та особливості діяльності комерційних банків.

Операції та послуги комерційних банків. Сутність та класифікація банківських операцій. Пасивні операції комерційних банків. Активні операції банків. Банківські послуги: поняття, класифікація, характеристика.

Стабільність банків і механізм її забезпечення. Економічні нормативи діяльності комерційних банків. Прибутковість як елемент банківської стабільності.

Становлення та розвиток комерційних банків в Україні.

Тема 10. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління

Призначення центрального банку. Причини створення центральних банків та особливості їх діяльності у сучасних умовах. Організаційно-правовий статус центральних банків.

Функції та основні напрями діяльності центробанку. Функції центрального банку. Основні напрями діяльності центробанку: емісійний центр держави, банк банків, орган банківського регулювання та нагляду, банкір і фінансовий агент уряду, провідник монетарної політики.

Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ. Принципи функціонування НБУ. Функції та операції НБУ.

Тема 11. Податкова та бюджетна система

Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі і непрямі податки. Особливості окремих видів податків. Прибуткове оподаткування підприємств та організацій. Оподаткування доходів фізичних осіб.

Сутність та фіскальна роль податку на додану вартість. Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання. Основи земельного оподаткування в Україні. Плата за ресурси. Економічне призначення ресурсних платежів. Майнове оподаткування. Державне мито. Місцеві податки і збори. Інші платежі до бюджету.

Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України. Податкова політика. Сучасні податкові системи зарубіжних країн.

Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна та юридична категорія. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин.

Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх класифікація. Розподільна і контрольна функції бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання в умовах переходу до ринкових відносин.

Бюджетна політика держави. Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні. Бюджетний устрій і бюджетна система. Поняття бюджетного устрою й бюджетної системи. Види бюджетів України. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи. Бюджетне регулювання. Поняття закріплених і регулюючих доходів. Субвенції, субсидії, дотації, їх значення в збалансуванні бюджетів різних рівнів.

Бюджетний процес, його поняття, основні елементи. Організація бюджетного планування та його удосконалення. Касове виконання дохідної та видаткової частини державного та місцевих бюджетів.

Тема 12. Державний бюджет, доходи та видатки державного бюджету

Бюджетні права органів законодавчої і виконавчої влади. Роль державного бюджету у фінансовому забезпеченні економічного і соціального розвитку України. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.

Видатки державного бюджету на соціальний захист населення. Фінансове забезпечення соціальних гарантій населення та фінансування галузей соціальної сфери. Державні видатки, пов'язані з регулюванням економіки. Фінансова підтримка суб'єктів народного господарства. Роль бюджету в здійсненні інвестиційних програм. Фінансова підтримка малого бізнесу.

Бюджетний дефіцит. Поняття, причини виникнення. Проблеми скорочення й можливі джерела покриття бюджетного дефіциту.

Тема 13. Державний кредит і державний борг

Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Відмінність державного кредиту від банківського.

Види та форми державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Розвиток міжнародного й умовного державного кредиту. Форми внутрішнього державного кредиту. Державні позики, їх види. Класифікація державних внутрішніх позик. Обертання частини вкладів громадян у державний кредит. Залучення коштів загальнодержавного фонду. Казначейські позики. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту.

Форми зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики. Позики міжнародних фінансових органів. Міжурядові позики, банківські кредити держави, їх значення у фінансовій підтримці України. Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Причини і наслідки зростання державного боргу.

Джерела погашення державного боргу. Обслуговування державного боргу. Управління державним боргом та його обслуговування. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу. Проблеми і напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.

Тема 14. Фінансовий ринок

Поняття про фінансовий ринок, його значення. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.

Класифікація фінансових ринків. Характеристика ринку цінних паперів.

Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатись в Україні. Основні характеристики цінних паперів.

Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи. Українська фондова біржа: передумови її створення, основні риси, принципи діяльності, завдання і функції. Види угод, які укладаються на фондовій біржі та їх характеристика. Правила реєстрації угод. Форми членства на фондовій біржі.

Умови допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні. Правила торгівлі на фондовій біржі.

Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Тема 15. Страхування та страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.

Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов'язкового і добровільного страхування. Страхування кредитних і фінансових ризиків, його необхідність, значення та види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків. Страхування відповідальності. Перестраховування, його необхідність для забезпечення сталості страхових операцій.

Доходи і витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування і страхових сум, відрахування до запасних і резервних фондів. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Учасники страхового ринку. Формування і розвиток страхового ринку в Україні. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності.

Тема 16. Міжнародні фінанси

Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Види і форми валютних курсів. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність.

Конвертованість валюти та механізм її забезпечення.

Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку. Валютні операції. Державний контроль за здійсненням валютних операцій і своєчасним надходженням коштів.

Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд.

Група Світового банку. Універсальні та регіональні банківські інститути та співпраця України з ними.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

4.1. Основна література

1. *Бюджетний кодекс України* від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. *Податковий кодекс України* від 03 лютого 2013 р. № 2755-17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Закон України «*Про Національний банк України*» від 20.05.1999р. №679-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
4. Закон України «*Про банки і банківську діяльність*» від 07.12.2000р. №212-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
5. Закон України «*Про господарські товариства*» від 19.09.1991р. №1576-XII // ВВР. – 1991. – №49. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
6. Закон України «*Про цінні папери та фондовий ринок*» від 23 лютого 2006р. №3480-IV // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 35-36 (906-907). – С.5-27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
7. Закон України «*Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні*» від 30.10.1996р. №448/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
8. Указ Президента України «*Про грошову реформу в Україні*» // Вісник НБУ. – 1996. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762/96>
9. Закон України «*Про внесення змін до Закону України «Про страхування»*» від 16.05.2008р. №357-V. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-16>
10. Закон України „*Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів*” від 10.12.1997р. №710/97-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710/97-вр>
11. *Положення про функціонування фондових бірж*. Затв. рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>
12. *Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reforms.in.ua/Content/download/reforms/Financial%20sector/Complex%20program%20finance%20v3.pdf>
13. *Стратегія фінансового сектору України до 2025 року* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf
14. Аранчій В. І. Гроші і кредит : навч. посіб. / В. І. Аранчій. – К. : Ліра-К, 2015. – 364 с.
15. Бандурка А. М. Гроші і кредит : навч. посіб. / А. М. Бандурка. – К. : Ліра-К, 2015. – 380 с.
16. Вовчак О. Д. Гроші і кредит : навч. посіб. / О. Д. Вовчак. – К. : Ліра-К, 2012. – 360 с.
17. Гроші та кредит: курс лекцій для підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (10 кредитів). – Електрон. дані. – Х.: ХДУХТ, 2016. – 1 електрон. опт. диск. URL : http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1564/3/дублетKURS_GROSHI_CREDYT_10.pdf
18. Гроші та кредит: практикум [Текст]: навч. посіб. / О.В. Шишкіна, М.В. Дубина; Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів: Брагинець О.В. [вид.], 2017. – 273 с.

19. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) [Текст] : навч. посіб. / О.В. Шишкіна, М.В. Дубина; Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. – 570 с.
20. К.Д. Гурова, О.Л. Шелест, І.В. Колупаєва. Фінанси, гроші та кредит: Навч. пос. - Х.: Світ Книг, 2016. - 672 с. URL : http://lib.hte.org.ua/sites/default/files/83/2015/finansi_groshi_ta_kredit.pdf
21. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [Текст]: Навч. посіб. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. – «Центр учбової літератури», 2013. – 578с. URL : http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/05/Фінанси_гроші_кредит_2017.pdf
22. Коваленко Д. І. Гроші і кредит : теорія і практика / Д. І. Коваленко. – К. : Ліра-К, 2015. – 360 с.
23. Колодізев О. М. Гроші і кредит : підручник / О. М. Колодізев, В. Ф. Колесніченко. – К. : Знання, 2010. – 615 с.
24. Колотуха С. М. Гроші та кредит : навч. посіб. / С. М. Колотуха, С. А. Власюк. – К. : Знання, 2012. – 495 с.
25. Левченко Л. В. Гроші і кредит : навч. посіб. / Л. В. Левченко. – К. : Ліра-К, 2011. – 224 с.
26. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 432с.
27. Михайловська І. І. Гроші і кредит : навч. посіб. / І. І. Михайловська. – К. : Ліра-К, 2013. – 432 с.
28. Сисоєва К. Ф. Гроші і кредит: в схемах та таблицях : навч. посіб. / К. Ф. Сисоєва. – К. : Ліра-К, 2015. – 245 с.
29. Фінанси : підручник. / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
30. Фінанси, гроші та кредит: Навчальний посібник (за кредитно-модульною системою навчання) для студентів напряму підготовки 6.030601 „Менеджмент” ОКР „Бакалавр”. – Полтава: РВВ ПДАА, – 2011. – 350 с. URL : <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/562/1/Фінанси%2C%20гроші%20та%20кредит%20%28посібник%29.pdf>

4.2. Додаткова література

1. Банківська безпека : навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Ю. О. Самура, В. А. Сидоренко, В. А. Вареник. – К. : Знання, 2013. – 237 с.
2. Божидарнік Н. В. Валютні операції : підручник / Н. В. Божидарнік. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.
3. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. / А. В. Бурковська. – К. : ЦУЛ, 2014. – 208 с.
4. Буряк П.Ю., Жихор О.Б. Фінанси: курс для фінансистів: Підручник.- К.: «Хай – Тек Прес», 2010. – 528с.
5. Буряк П.Ю., Смолінська С.Д., Татарин Н.Б. Фінанси: Підручник.- К.: «Хай – Тек Прес», 2010. – 329с.
6. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум : навч. посіб. / Н. М. Ваніна. – К. : ЦУЛ, 2014. – 176 с.
7. Вожков А., Білоусов О. Україна в новій архітектурі світової валютної системи// Вісник НБУ. – 2011. – №8. – С. 24-29.
8. Еш С. М. Ринок фінансових послуг: Підручник / С. М. Еш. – К. : ЦУЛ, 2015. – 420 С.
9. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. / С. Б. Єгоричева. – К. : ЦУЛ, 2014. – 292 с.

10. Ільїн В. Еволюція грошей: від засобу обміну до загальної міри цінностей // Вісник НБУ. – 2011. – №4. – С. 60-64.
11. Кузнецова С. А. Банківська система : навч. посіб. / С. А. Кузнецова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 400 с.
12. Левандівський О. Т. Банківські операції : навч. посіб. / О. Т. Левандівський, П. Е. Деметер. – К. : Знання, 2012. – 463 с.
13. Лук'янов В. С. Сучасні фінансові ринки / В. С. Лук'янов. – К. : Знання, 2013. – 479 с.
14. Лютий І. О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : монографія / І. О. Лютий, О. М. Юрчук. – К. : Знання, 2011. – 357 с.
15. Махєєва О. Оверсайт як функція центрального банку та концепція його введення в Україні // Вісник НБУ. – 2011. – №4. – С. 18-22.
16. Мельник П.В., Береславська О.І. Міжнародні резерви України: обсяги і структура // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – 12(78). – С. 108-116.
17. Міщенко С. Удосконалення монетарної політики та регулювання фінансових систем // Вісник НБУ. – 2011. – №5. – С. 21-27.
18. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. М. Ніколаєва. – К. : ЦУЛ, 2013. – 354 с.
19. Пацера М. Рівновага платіжного балансу під час реалізації моделі інноваційно-інвестиційного розвитку // Вісник НБУ. – 2011. – №8. – С. 34-35.
20. Петрашко Л. П. Валютні операції : навч. посіб. / Л. П. Петрашко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 271 с.
21. Полозенко Д. Гроші, фінанси і кредит у контексті забезпечення добробуту людини // Вісник НБУ. – 2011. – №1. – С. 39-42.
22. Прасолова С. П. Банківські операції : навч. посіб. / С. П. Прасолова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 568 с.
23. Сенченко В. Б. Податкова система : практикум / В. Б. Сенченко. – К. : ЦУЛ, 2014. – 160 с.
24. Співак І., Даниленко А. Реформування системи валютного регулювання: галопом чи стримано? // Вісник НБУ. – 2011. – №8. – С. 20-23.
25. Страхування : практикум : навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2011. – 607 с.
26. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку : монографія / [Бурденко І. М., Дмитрієв Є. Є., Ребрик Ю. С., Серпенінова Ю. С.]. – Суми : Університетська книга, 2015. – 136 с.
27. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. – К. : Знання, 2010. – 223 с.
28. Цінні папери : практикум : навч. посіб. / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2013. – 791 с.
29. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент : підручник / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.
30. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – 3-те вид., стер. – К. : Знання, 2015. – 535 с.
31. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – К. : Знання, 2013. – 382 с.
32. Щербакова О. Перспективи грошово-кредитної політики на етапі посткризового відновлення економіки України // Вісник НБУ. – 2011. – №8. – С. 4-8.

4.3. Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки
2. Баланс-Бюджет
3. Бюджетна бухгалтерія
4. Економіка України
5. Економіка, фінанси, право
6. Економіст
7. Казна України
8. Регіональна економіка
9. Світ фінансів
10. Сталий розвиток економіки
11. Фінанси України

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші і кредит»
<p>Офіційний сайт Верховної ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rada.gov.ua/.</p> <p>Офіційний сайт Міністерства фінансів України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk</p> <p>Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Національного банку України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Асоціації українських банків – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://aub.org.ua</p> <p>Офіційний сайт Державної аудиторської служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index</p> <p>Офіційний сайт Державної фіскальної служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sfs.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Державної казначейської служби України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.treasury.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Держкомстату України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг – https://www.nfp.gov.ua</p> <p>Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.nssmc.gov.ua</p> <p>Сайт «Децентралізація влади» – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: decentralization.gov.ua/</p> <p>Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]: – Режим доступу: www.ibser.org.ua</p> <p>Сайт газети «Голос України». [Електронний ресурс] - режим доступу: http://www.golos.com.ua/article/255545</p> <p>Електронна версія газети «Цінні папери України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.finmarket.info/securities_paper/</p>	<p>Програма навчальної дисципліни</p> <p>Робоча програма навчальної дисципліни</p> <p>Завдання та методичні рекомендації до проведення семінарських занять,</p> <p>Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи (СРС)</p> <p>Завдання та методичні рекомендації до ІРС</p>